

Національний
банк України

Результати опитування керівників підприємств Волинської області щодо їх ділових очікувань*

IV квартал 2020 року

* Надані результати є відображенням лише думки респондентів – керівників підприємств Волинської області в IV кварталі 2020 року і не є прогнозами та оцінками Національного банку України.

Результати опитування підприємств Волинської області у IV кварталі 2020 року свідчать, що на тлі посилення карантинних заходів респонденти очікують суттєве скорочення обсягів виробництва товарів і послуг в Україні та погіршення розвитку своїх підприємств у наступні 12 місяців. Прогнозується подальше зростання цін. Девальваційні процеси, на думку респондентів, уповільняться.

У наступні 12 місяців керівники підприємств області очікують:

- **зменшення обсягів виробництва товарів та послуг в Україні** високими темпами: баланс відповідей – «мінус» 33.3% (у попередньому кварталі – «мінус» 53.8%) (графік 1), у цілому по Україні – «мінус» 24.4%;
- **зростання цін на споживчі товари та послуги** дещо вищими темпами: 50.0% респондентів очікують, що інфляція перевищить 7.5% (у попередньому кварталі – 46.2%), у цілому по Україні – 50.8%. **Головними чинниками інфляції** респонденти називають витрати на виробництво та курс гривні до іноземних валют (графік 2);
- **уповільнення девальвації національної валюти:** знецінення гривні відносно долара США очікують 75.0% респондентів (у попередньому кварталі – 100.0%), у цілому по Україні – 87.1%;
- **погіршення фінансово-економічного стану своїх підприємств:** баланс відповідей – «мінус» 10.0% (у III кварталі 2020 року – 0.0%) (таблиця). У цілому по Україні очікується незначне поліпшення фінансово-економічного стану підприємств: баланс відповідей – 1.3%;
- **зростання загальних обсягів реалізації виробленої продукції** нижчими темпами: баланс відповідей – 36.4% (у III кварталі 2020 року – 54.5%), у тому числі обсягів реалізації продукції на зовнішньому ринку: баланс відповідей – 14.3% (у попередньому кварталі – 16.7%) (таблиця). У цілому по Україні очікується помірне зростання обсягів реалізації: баланси відповідей – 7.1% та 3.8% відповідно;
- **зростання інвестиційних видатків на машини, обладнання та інвентар:** баланс відповідей – 25.0% (у попередньому кварталі – «мінус» 41.7%). **Обсяг видатків на виконання будівельних робіт**, за оцінками респондентів, залишиться без змін: баланс відповідей – 0.0% (у попередньому кварталі – «мінус» 25.0%). У цілому по Україні баланси відповідей – 3.8% та «мінус» 4.5% відповідно;
- **зменшення кількості працівників** на своїх підприємствах: баланс відповідей – «мінус» 16.7% (у III кварталі 2020 року – «мінус» 8.3%) (графік 4), у цілому по Україні – «мінус» 9.9%;
- **зростання цін як на товари/послуги, що купуються, так і на продукцію власного виробництва** високими темпами: баланси відповідей – 91.7% та 66.7% відповідно (у III кварталі 2020 року – 92.3% та 53.8%) (графік 6). За оцінками респондентів області, найбільше на подорожчання товарів/послуг власного виробництва впливатимуть ціни на сировину та матеріали й вартість трудових ресурсів (графік 7);
- **значне прискорення зростання витрат як на одиницю продукції, так і на оплату праці одного найманого працівника:** баланси відповідей – 66.7% та 83.3% відповідно (у III кварталі 2020 року – 54.5% та 53.8% відповідно) (графіки 4, 6).

Найбільше обмежують спроможність підприємств нарощувати виробництво занадто високі ціни на сировину та матеріали і брак кваліфікованих працівників (графік 5).

Потреба підприємств області в позикових коштах, за оцінками респондентів, найближчим часом **не зміниться** (графік 8). Респонденти планують брати банківські кредити тільки в національній валюті. Оцінки щодо посилення жорсткості умов доступу до банківських кредитів знизилися (графік 9). Високі ставки за кредитами – основний стримуючий чинник залучення кредитних ресурсів (графік 10).

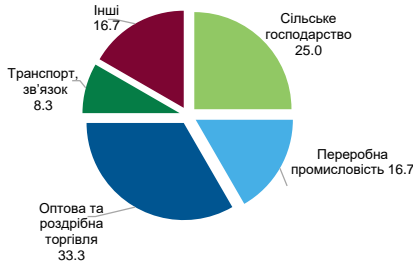
Усі респонденти зазначили, що не мають проблем із проведенням операцій з коштами, розміщеними на банківських рахунках (у цілому по Україні – 96.9%).

Оцінки респондентів щодо стану підприємств на момент опитування (графік 3):

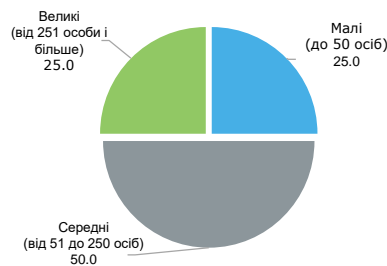
- **поточний фінансово-економічний стан підприємств** поліпшився і оцінюється як **добрий**: баланс відповідей – 25.0% (у попередньому кварталі – «мінус» 23.1%). У цілому по Україні фінансово-економічний стан поганий – «мінус» 3.2%;
- **рівень залишків готової продукції власного виробництва** зріс і є **нормальний**: баланс відповідей – 0.0% (у попередньому кварталі – «мінус» 16.7%);
- **підприємства області спроможні задовольнити неочікуване зростання попиту за рахунок власних ресурсів:** баланс відповідей – 8.3% (у III кварталі 2020 року – 16.7%).

Паспорт вибірки^{1,2}

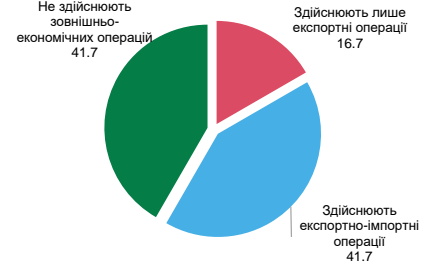
Розподіл респондентів за основним видом діяльності підприємств (за КВЕД), %

Розподіл респондентів за розміром підприємств за кількістю працівників, %

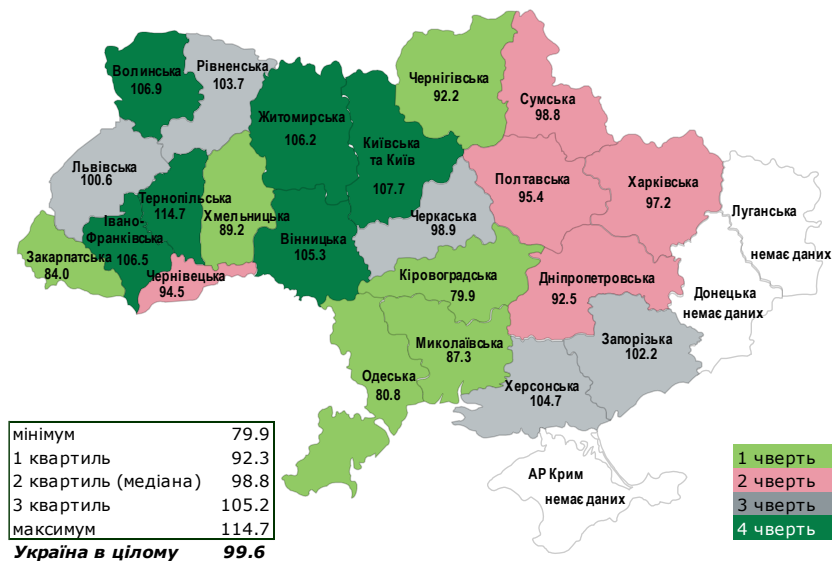

Розподіл респондентів за напрямом діяльності, %

- період проведення – 10–30 листопада 2020 року;
- опитано всього 12 підприємств;
- репрезентативно за таким видом економічної діяльності, як торгівля.

Індекс ділових очікувань на наступні 12 місяців за областями³, %

*квартиль - значення ознаки, яка ділить ранжовану сукупність значення показника (ІДО) на чотири рівновеликі частини;
**медіана - значення ознаки, яка розміщується в середині ранжованої сукупності і поділяє її на дві рівні частини.

Таблиця. Очікування підприємств Волинської області щодо їх ділової активності (за складовими)

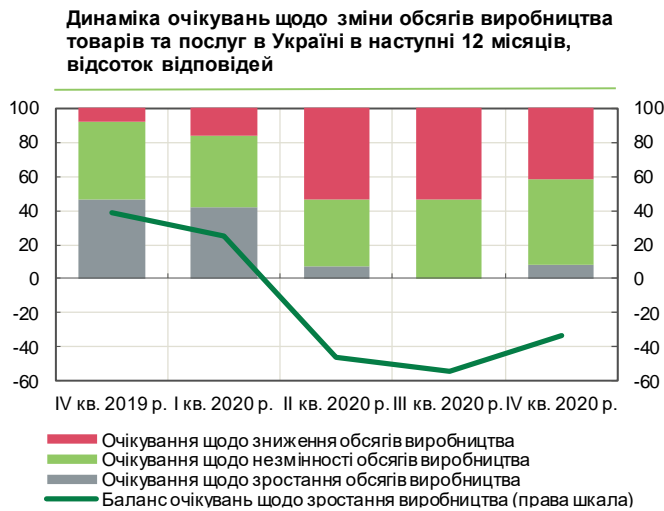
Очікування респондентів у наступні 12 місяців щодо:	Баланси відповідей, %				
	IV кв. 2019 р.	I кв. 2020 р.	II кв. 2020 р.	III кв. 2020 р.	IV кв. 2020 р.
фінансово-економічного стану	18.2	18.2	0.0	0.0	-10.0
загальних обсягів реалізації продукції власного виробництва	41.7	45.5	53.8	54.5	36.4
інвестиційних видатків на проведення будівельних робіт	23.1	25.0	-15.4	-25.0	0.0
інвестиційних видатків на машини, обладнання та інвентар	23.1	41.7	-15.4	-41.7	25.0
кількості працівників	15.4	0.0	-7.7	-8.3	-16.7

¹ Вибірка формується пропорційно внеску регіону і виду економічної діяльності у виробництво валової доданої вартості України.

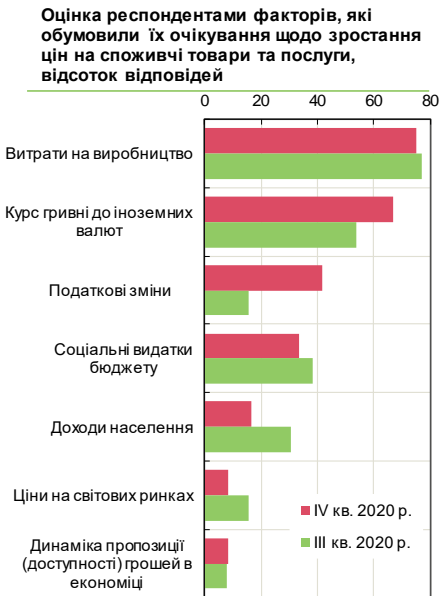
² В окремих випадках незначні розбіжності між підсумками та сумою складових можливі за рахунок округлення.

³ Індекс ділових очікувань – агрегований показник щодо очікуваного розвитку підприємств у наступні 12 місяців, розрахований за балансами відповідей респондентів стосовно змін фінансово-економічного стану підприємства та майбутньої економічної активності.

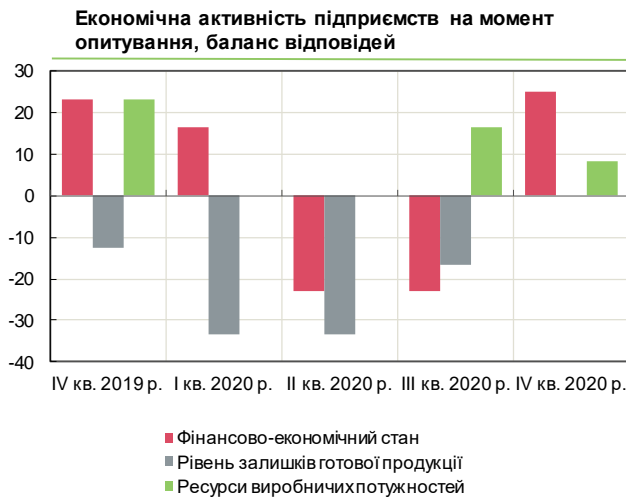
Графік 1

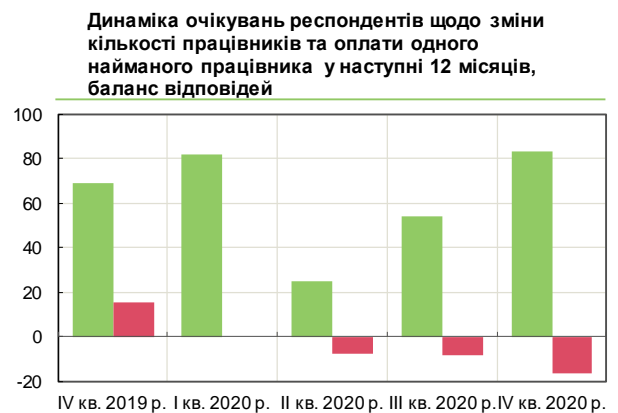
Графік 2

Графік 3

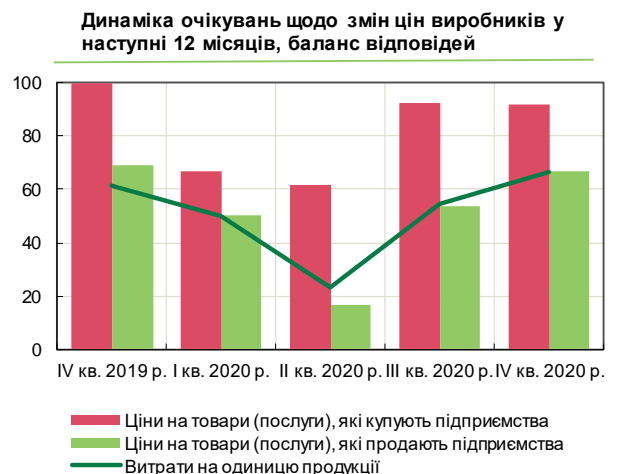
Графік 4

Графік 5

Графік 6

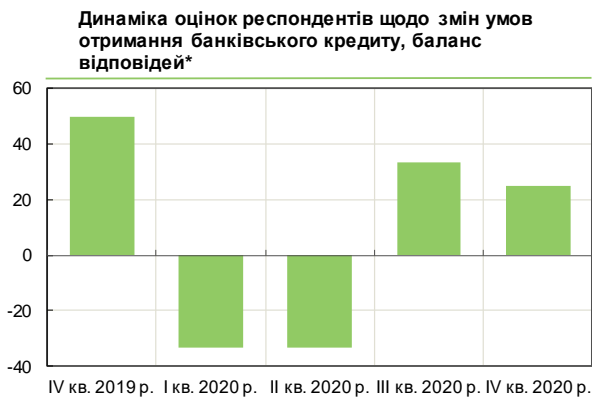

Графік 7

Графік 8

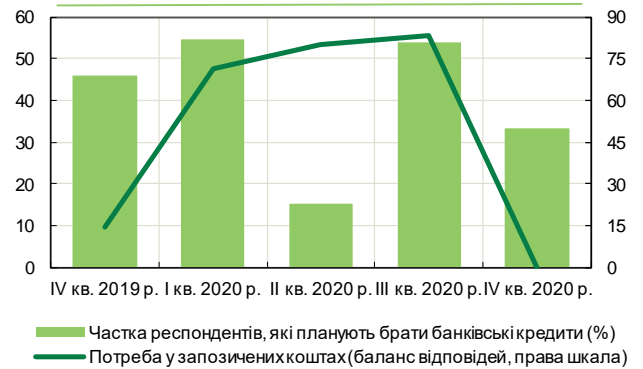

Графік 9

*Різниця між відсотками відповідей респондентів "стали жорсткішими" та "пом'якшилися"

Очікування респондентів щодо потреби в запозичених коштах та плани щодо банківських кредитів найближчим часом, відсоток відповідей

Графік 10

Оцінка респондентами факторів, які змусили підприємство уникати/відкладати використання кредитних послуг банків, відсоток відповідей

